

Informácia o výsledkoch kontroly hračiek v roku 2021

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) uskutočnila v roku 2021 celoslovenskú kontrolnú akciu na hračky, ktorej cieľom bolo zmapovať situáciu na trhu s hračkami sprístupňovaných nielen v kamenných prevádzkach, ale aj prostredníctvom rôznych internetových platforiem. Kontrolná akcia bola zameraná na všetky kategórie hračiek.

V dôsledku pretrvávajúcej nepriaznivej epidemiologickej situácie v roku 2021, t. j. v období nutnosti sociálnej izolácie a absencii kontaktov s rovesníkmi, kedy deti trávili oveľa viac času hraním, boli kontroly hračiek, a najmä overenie ich bezpečnosti, jednou z prioritných úloh SOI v oblasti bezpečnosti výrobkov.

Jedným z pokračujúcich trendov v posledných rokoch je zmena spotrebiteľského správania vo vzťahu k nákupom cez rôzne internetové platformy, k čomu prispela aj pandemická situácia, tak vo svete, ako aj na území Slovenskej republiky. V dôsledku prudkého nárastu nákupov hračiek online, SOI venovala zvýšenú pozornosť kontrole e-shopov so sídlom na území SR, prostredníctvom ktorých sa hračky, ako aj výrobky starostlivosti o deti, sprístupňujú na trh spotrebiteľom.

Najväčším rizikom pri nákupe hračiek cez internet je nemožnosť spotrebiteľa ich fyzicky vidieť a tak posúdiť ich skutočné vlastnosti. Ďalším rizikom sú často chýbajúce informácie v podobe bezpečnostných upozornení, odporúčanej vekovej kategórie, či pokynov na montáž a údržbu. SOI taktiež eviduje zvýšené množstvo sprístupňovaných hračiek spotrebiteľom prostredníctvom predaja na diaľku, ktoré už boli SOI alebo inými orgánmi dohľadu z členských štátov EÚ, vyhlásené za nebezpečné.

Predmetom kontrolnej akcie boli hračky nachádzajúce sa v priamej ponuke pre spotrebiteľa, ako aj hračky vstupujúce na trh EÚ, ktoré sa kontrolovali na základe tzv. „*hlásení colných úradov*“ v rámci spolupráce medzi SOI a Finančným riaditeľstvom SR. Objektom kontrol boli výrobcovia hračiek, ale aj ich splnomocnení zástupcovia, dovozcovia či distribútori. Obsahom kontrol bolo dodržiavanie informačných povinností, správnosti a úplnosti označovania povinnými údajmi vrátane označenia CE, ako aj predpísaných technických požiadaviek so zameraním na bezpečnosť hračiek. Overovanie technických požiadaviek prebiehalo v akreditovaných laboratóriách.

Výsledky kontroly

V sledovanom období SOI kontrolovala plnenie povinností hospodárskych subjektov vyplývajúcich zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES o bezpečnosti hračiek, ktorá je transponovaná do slovenskej legislatívy zákonom č. 78/2012 Z. z. o bezpečnosti hračiek (ďalej len „zákon č. 78/2012 Z. z.“). Kontrola všetkých kategórií hračiek prebiehala na vnútornom trhu SR, ako aj pri ich vstupe na jednotný trh EÚ.

1. Kontrola hračiek na vnútornom trhu SR

Celkovo bolo skontrolovaných **299** kamenných prevádzkových jednotiek (ďalej len „PJ“) na trhu SR. Nedostatky boli zistené v **74 PJ**, čo predstavuje 24,75 %. Zároveň bolo skontrolovaných aj **55 internetových obchodov** s ponukou hračiek pre spotrebiteľov, pričom nedostatky boli zistené v **13 prípadoch**, čo predstavuje 23,63%.

V rámci kontrolnej akcie bolo skontrolovaných celkovo **5 431 druhov** hračiek, pričom nedostatky v označovaní a sprievodnej dokumentácii, medzi ktorú radíme aj návody na použitie s bezpečnostnými upozoreniami, boli zistené pri **285 druhoch**.

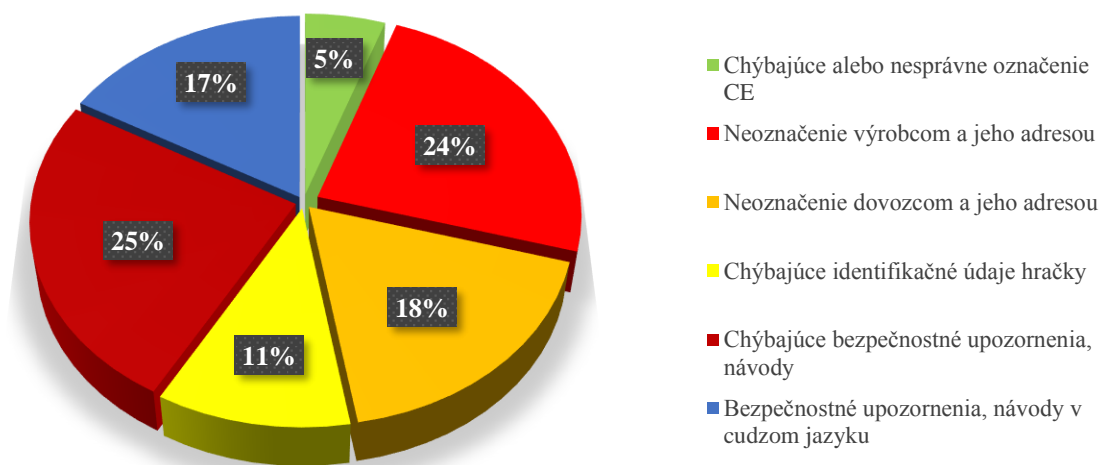
Tabuľka č. 1 – Zistené nedostatky

Zistený nedostatok	Počet druhov	Hodnota v €
Chýbajúce alebo nesprávne označenie CE	30	533,37
Neoznačenie výrobcom a jeho adresou	135	3 422,12
Neoznačenie dovozcom a jeho adresou	101	2 366,47
Chýbajúce identifikačné údaje hračky	61	1 424,04
Chýbajúce bezpečnostné upozornenia, návody	141	5 436,77
Bezpečnostné upozornenia, návody v cudzom jazyku	94	3 667,75

Poznámka

Niektoré druhy hračiek vykazovali viac ako jeden nedostatok.

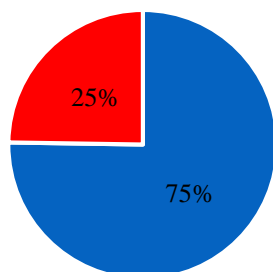
Graf č. 1 - Percentuálne zobrazenie zistených nedostatkov

Najčastejšie zisťovaným nedostatkom boli chýbajúce bezpečnostné upozornenia a povinné označenie hračky o výrobcovi a dovozcovi s plnou adresou, či identifikačné údaje o hračke. Z hľadiska regulačného orgánu sú uvedené údaje v rámci vysledovateľnosti kontrolovanej hračky veľmi dôležité, lebo umožňujú účinné presadzovanie dohľadu nad trhom pomocou opatrení na ochranu trhu, vrátane možnosti stiahnutia hračky z trhu alebo jej spätného prevzatia. Umožňujú vysledovať nebezpečné alebo nevyhovujúce hračky v rámci distribučného reťazca a určujú úlohy a povinnosti jednotlivých hospodárskych subjektov.

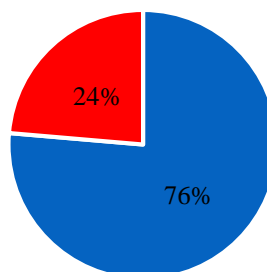
Graf č. 2 - Porovnanie výsledkov kontrol v kamenných prevádzkach a internetových predajcov

Výsledky kontrol v kamenných prevádzkach

- Kontrolované PJ bez nedostatku
- Kontrolované PJ s nedostatkom

Výsledky kontrol internetových predajcov

- Kontrolované e-shopy bez nedostatku
- Kontrolované e-shopy s nedostatkom

V 90 prípadoch pri 283 druhoch hračiek v celkovej hodnote **10 782,72 €** boli kontrolovaným osobám uložené opatrenia zakazujúce ich predaj a distribúciu do doby odstránenia zistených nedostatkov podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu (ďalej len „zákon č. 128/2002 Z. z.“). Pri zvyšných 2 druhoch hračiek boli zo strany kontrolovaných subjektov prijaté nápravné opatrenia za účelom odstránenia zistených nedostatkov.

Kontrola skutočných vlastností

Na overenie bezpečnosti a zhody s predpísanými požiadavkami bolo odobraných z priamej ponuky pre spotrebiteľa celkom **24 druhov** hračiek, pričom:

- **12 druhov** nevyhovelo bezpečnostným požiadavkám a vzhľadom na riziko, ktoré môžu predstavovať **boli** klasifikované ako **nebezpečné výrobky**,
- **1 druh** mal nedostatky v návode na použitie a v označení bezpečnostnými upozorneniami,
- **11 druhov** bolo v súlade s požiadavkami na bezpečnosť podľa príslušných technických predpisov.

Z výsledkov skúšok, ktoré vykonávali akreditované laboratória možno konštatovať, že **až 13 druhov** z celkového počtu 24, čo predstavuje **54,16 %**, nespĺňalo predpísané požiadavky platných právnych predpisov.

Vo všetkých prípadoch nebezpečných hračiek boli kontrolovaným osobám uložené povinné opatrenia v zmysle § 6 zákona č. 128/2002 Z. z., ktorými SOI zabránila ďalšiemu sprístupňovaniu nebezpečných hračiek na trhu, nariadila ich stiahnutie z trhu ako aj povinnosť informovať spotrebiteľov o týchto nebezpečných hračkách.

O zistených nebezpečných výrobkoch, ktoré predstavujú závažné riziko ohrozenia zdravia, SOI informuje spotrebiteľov na svojej webovej stránke www.soi.sk v sekcii **nebezpečné výrobky**. Všetky nebezpečné výrobky budú po došetrení v celom distribučnom reťazci hlásené aj do systému RAPEX.

Prehľad zistených nebezpečných hračiek na vnútornom trhu v rámci kontrolnej akcie

Kočiarik pre bábiky- Baby Little Stroller Sonia®

Pri hračke hrozí riziko poranení v dôsledku nedostatkov na jeho blokovačom zariadení.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01417/21**.

Drevená skladačka – lietadlo, ITEM No.: C01722

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehĺtnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01412/21**.

Sliz M+

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah bóru. Bór je toxický na reprodukciu a môže spôsobiť alergické reakcie, podráždenie slizníc a pri požití aj kŕče, zvracanie alebo hnačky.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01519/21**.

Drevená vkládačka STJ140038

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehĺtnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01646/21**.

Plastová bábika Fashion Girl NO. BL858

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah ftalátov. Ftaláty môžu poškodiť zdravie detí, sú toxické pre reprodukčný systém.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01482/21**.

Hrací set – pískacie lopty a zvieratká do vody

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah ftalátov. Ftaláty môžu poškodiť zdravie detí, sú toxické pre reprodukčný systém.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01503/21**.

Drevené puzzle – Kozička N: 234967

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX - **A12/01514/21**.

Plyšová hračka v tvare prasiatka 30 cm, ITEM NO: ZY-15574

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Informácie o výrobku budú uvedené do systému Safety Gate/RAPEX.

Plyšová hračka – panda s prísavkou, ITEM NO: 70331-1

Z hračky sa pri skúške ťahom oddelila prísavka. Berúc preto do úvahy bežné a predvídateľné správanie detí vkladať si predmety do úst, hrozí pri používaní tejto hračky riziko zablokovania dýchacích ciest.

Informácie o výrobku budú uvedené do systému Safety Gate/RAPEX.

Plyšový pes s okuliarmi 18 cm TOYS SERIES,
ITEM NO: 4920387

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Informácie o výrobku budú uvedené do systému Safety Gate/RAPEX.

BOMBA- čierny sliz, P00837

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah bóru. Bór je toxický na reprodukciu a môže spôsobiť alergické reakcie, podráždenie slizníc a pri požití aj kŕče, zvracanie alebo hnačky.

Informácie o výrobku budú uvedené do systému Safety Gate/RAPEX.

Kačičky na ťahanie P29989

Voľná dĺžka šnúry na hračkách na ťahanie určených pre deti mladšie ako 3 roky nesmie prekročiť 800 mm. Pri hračke bola nameraná voľná dĺžka šnúry 959 mm. Vzhľadom na charakter výrobku, zohľadňujúc pritom správanie detí pri hre s uvedenou hračkou, nie je možné vylúčiť riziko omotania šnúry okolo krku dieťaťa, čím môže dôjsť k jeho uškrteniu.

Informácie o výrobku budú uvedené do systému Safety Gate/RAPEX.

2. **Kontrola hračiek vstupujúcich na jednotný trh EÚ**

SOI v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR vykonala v rámci kontrolnej akcie na hračky kontrolu výrobkov dovážaných z 3 krajín v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 pri výrobkoch dovezených do 16. júla 2021 a s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011

pri výrobkoch dovezených po 16. júli 2021. V rámci spolupráce bol vypracovaný rizikový profil na všetky sortimentné skupiny hračiek.

Colné orgány za sledované obdobie zaslali inšpektorátom SOI celkom **52 hlásení** na **121 druhov** hračiek v celkovej hodnote **90 051,18 €**. Z uvedeného počtu prekontrolovaných druhov hračiek nebolo do voľného obehu prepustených **35 druhov** hračiek v počte **481 ks** a v celkovej hodnote **6 465,34 €** z dôvodu ich nesúlady s požiadavkami platných právnych predpisov.

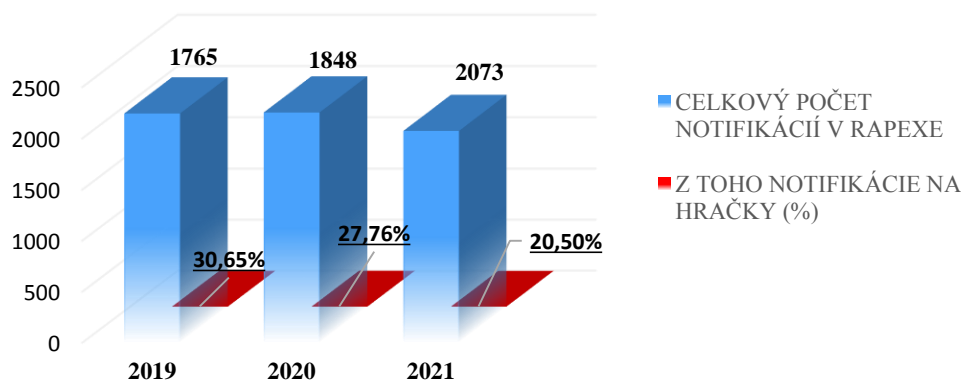
Kontrola výskytu nebezpečných hračiek v roku 2021 na základe notifikácií zo systému Safety Gate/ Rapex

Okrem vykonanej kontrolnej akcie na hračky prebiehala v roku 2021 aj pravidelná kontrola výskytu nebezpečných hračiek na vnútornom trhu na základe notifikácií zo systému Safety Gate/ Rapex.

Na základe štatistík výrobkov hlásených do tohto systému je možné jednoznačne konštatovať, že hračky tvoria percentuálne jednu z najčastejšie nahlasovaných produktových skupín členskými štátmi EÚ. Príkladom sú aj štatistické údaje Európskej Komisie, na základe ktorých za posledné tri roky bolo celkovo nahlásených **5 686 druhov nebezpečných výrobkov**, pričom **z toho 25,5 % tvorili práve hračky**.

V rámci kontrol výskytu nebezpečných hračiek na vnútornom trhu bolo v roku 2021 zistených celkovo **5 druhov nebezpečných hračiek**, ktoré notifikovali iné členské štáty EÚ. Kontrolovaným osobám boli uložené povinné opatrenia v zmysle § 6 zákona č. 128/2002 Z. z., ktorými SOI zabránila ďalšiemu sprístupňovaniu nebezpečných hračiek na trhu, nariadila ich stiahnutie z trhu, ako aj povinnosť informovať spotrebiteľov o týchto nebezpečných hračkách.

Graf č. 3 - Grafické znázornenie podielu notifikácií na hračky k celkovému počtu notifikácií o nebezpečných výrobkoch v období rokov 2019-2021

Záver

Cieľom tejto proaktívnej kontroly bolo preveriť aktuálny stav v dodržiavaní technických požiadaviek v sortimentnej skupine hračiek na trhu SR s dôrazom na ich bezpečnosť, ale aj správnosti a úplnosti ich označovania povinnými údajmi, vrátane označenia CE a bezpečnostnými upozorneniami, ako aj návodov na použitie, či sú tieto v slovenskom jazyku a či obsahujú všetky náležitosti.

Kontroly správnosti ich značenia a návodov na použitie ukázali, že len 5 % z celkového počtu kontrolovaných druhov nevyhovelo platnému predpisu zákona č. 78/2012 Z. z. Napriek tomu je neuspokojivé zistenie, že medzi časté nedostatky (49 % z celkového počtu druhov s nedostatkami) patrili chýbajúce bezpečnostné upozornenia. Taktiež zistené nedostatky v chýbajúcom povinnom označení o výrobcovi alebo aj dovozcovi s plnou adresou, len dokresľujú neplnenie si povinností zo strany výrobcov, či dovozcov pred uvedením hračiek na trh EÚ.

Hračky uvedené na trh musia spĺňať všetky bezpečnostné požiadavky stanovené zákonom č. 78/2012 Z. z. počas výrobcom predpokladaného obdobia ich používania. Napriek tomu SOI svojimi aktivitami každoročne zisťuje veľké množstvo nebezpečných hračiek na trhu SR. Za posledné tri roky SOI zistila spolu 55 nebezpečných hračiek, čo predstavuje 48 % z celkového počtu odobraných hračiek na posúdenie ich bezpečnosti. Možno teda konštatovať, že takmer každá druhá hračka, odobraná SOI z priamej ponuky pre spotrebiteľa, je nebezpečná.

Tabuľka č. 2 – Sumár výsledkov kontrol hračiek vykonaných SOI v rokoch 2019 až 2021

Rok	Celkový počet odskúšaných hračiek (vzoriek)	Hračky v súlade s požiadavkami	Hračky, ktoré nespĺňajú predpísané požiadavky	Nebezpečné hračky	
				počet	v %
2019	58	30	28	27	46,5
2020	32	16	15	14	43,75
2021	24	11	13	12	50

Najčastejším zisteným nedostatkom v rámci kontroly bezpečnosti v roku 2021 boli mechanické riziká, kedy hračky obsahovali malé časti. Hračky a odnímateľné súčasti hračiek pre deti do 3 rokov nesmú v akejkoľvek polohe úplne zapadnúť do valca na malé časti. Z hračiek sa pri skúške ťahom silou menšou ako 90 N oddelili malé časti, pričom tieto úplne zapadli do valca na malé časti. Ide o simuláciu prípadov, kedy hrozí u detí riziko poškodenia zdravia udusením. Ďalším znepokojujúcim zistením bol nadlimitný obsah chemických látok v hračkách, akými sú napr. ftaláty, či bór, ktoré sú toxické a môžu spôsobiť trvalé zdravotné ťažkosti.

Záverom možno dodať, že vzhľadom na nepriaznivé výsledky kontrolnej akcie, ktoré preukázali neuspokojivú úroveň nielen v plnení informačných povinností, ale predovšetkým v plnení technických požiadaviek, SOI bude pokračovať v kontrole hračiek, ako sortimentnej skupiny výrobkov určenej pre najzraniteľnejšiu skupinu spotrebiteľov, aj v nasledujúcom období.